

Göz seyirmesi üzerine...

Muhammed Bey: “Göz ya da vücudun her hangi bir yerinin seyrimesinin bir anlamı var mıdır? Halk arasında sol taraftaki seyrimeler olumsuz, sağ taraftaki seyrimeler olumlu yorumlanmaktadır.”

“Allah her şeyi en güzel şekilde yaratmıştır.” 1 Varlıkların fitrî hayat seyirleri içindeki bir kısım farklılık atfedilen tavırlarını uğursuzluğa yormak, bir Peygamberin nuruyla aydınlanmış toplumlara yakışan kabullenişler değildir. Şirk toplumlarında inanç bakımından varlıklarla iç içelik söz konusu olduğundan; olayların doğrudan Allah’ın varlığına, birliğine, kudretine, ilmine, irâdesine, takdirine ve yaratıcılığına verilmeyişi, uğursuzluk telakkîleri gibi bir takım yanlış inançların yer etmesine zemin hazırlamıştır. Ama ya olayların her akışında, her seyrinde, her tavrında perde arkasında Allah’ın gücünü, kudretini, ilmini, irâdesini, takdirini keşfeden Tevhid ehline “uğursuzluk inancına kapılmak” yakışır mı? Bu batıl inanış nerede, niçin ve nasıl zemin bulabilir?

“Salı günü uğursuz günüm” diyerek o gün işe çıkmamak... “Sol gözüm seyridi; başıma bir belâ gelecek!” diyerek hiçbir şey yokken dövünüp sızlanmak... “Evimin çatısında baykuş öttü; yakında ocağım dağılacak!” diye gereksiz yere dehşet duygularına kapılmak... ve buna benzer batıl inanç ve yanlış telakkîleri birer hayat düsturu olarak kabullenmek, Bir Allah inancıyla ve Allah’a güvenmekle bağdaştırılamaz.

Olaylara bağlılık, Allah’a bağlılığın önüne geçmemeli. Bir Müslümanın, “Sol gözüm seyriyor, kötü bir şey olacak!” demesini, baykuş ötmesini “ölüm” haberi veriyor gibi dinlemesini, inanmasını ve bir kötü haber beklentisi içine girmesini, Allah’a güvenip dayanmayı unutmasını ve Allah’tan hayırlısını istemeyişini hangi doğru inanca sığdırabiliriz? Tevhid inancının hangi ekseni ile bütünleştirebiliriz?

Müslüman hiçbir şeyi uğursuzluğa ve olumsuzluğa yormaz. Rüveyı bile. Bu bir bakış açısıdır. Müslümanlık bize bu net bakışı getirmiştir. Her şey Allah’ın kudretiyle olmaktadır ve her şeyde bir veya birden fazla hayır ciheti vardır. Müslüman her şeyi hayra yorar, hayrı ister, hayırla yatar, hayırla kalkar. Allah’tan hayır diler. Ne zaman

gözüyle veya kulağıyla bir kötülüğe şahit olsa, işte o zaman o şeyi kötüler, o şeyin şer getireceğine ve uğursuzluğuna hükmeder ve şerrinden Allah'a sığınır.

Nitekim Peygamber Efendimiz (asm), "Kabalık uğursuzluk, yumuşaklık ise uğurdur"² veya "Müstehcen konuşmak kötülük, kötü huy da uğursuzluktur"³ buyurmak sûretiyle, uğursuzluğun da, uğurun da bizim bilinçli hareketlerimizde aranması gerektiğini; böylece, işimizi bozacak, düşmanlığı besleyecek, husûmeti arttıracak, barışa ve kardeşliğe zarar verecek, yani uğursuzluk getirecek "kabalık" gibi, "çirkin söz söylemek" gibi, "kötü huylu olmak" gibi davranışlardan sakınmamızın da mümkün olduğunu beyan buyurur.

Allah Resûlü (asm) "Kişinin hem en uğurlu ve hem de en uğursuz organı, iki çenesi arasındaki dilidir"⁴ buyurarak da, hareketlerimizde ve organlarımızda eğer "uğursuzluk" arayacak isek, bunda kendi payımızın büyüklüğüne dikkat çeker. Ecdadımızın "Tatlı dil yılanı deliğinden çıkarır" sözü bu hadis-i şerifi bir ölçüde tefsir etmektedir. Yani uğur ve mahâret tatlı dildedir, uğursuzluk ise acı ve kaba dildedir. Uğur nezâkettir, uğursuzluk ise saygısız, sevgisiz ve anlayışsız olmaktadır.

Peygamber Efendimiz (asm) buyuruyor ki: "Bir hususta bir zanna kapıldığınızda onu gerçekmiş gibi kabul etmeyin. Şeytan kalbinize hased duygusu attığında ona uyup zulmetmeyin. Bir şey hakkında uğursuzluk zannına kapıldığınızda buna kulak verip de işinizden geri kalmayın. Allah'a güvenin. Satmak için bir şey tarttığınızda fazlasıyla tartın."⁵

Sevgili Peygamberimiz (asm) bir diğer hadislerinde: "Uğursuzluk düşüncesinin, kendisini ihtiyacı olan bir işi yapmaktan alı koyan kimse Allah'a şirk koşmuştur"⁶ buyurmuştur.

Netice olarak denebilir ki: Bizim gözümüze, kulağımıza ilişen yaratılışla ilgili olaylar; Allah'ın bizzat irâde buyurup takdir ettiği, düzenleyip tanzim ettiği, uygun görüp yarattığı bir hilkat zincirinin bize yansıyan halkalarıdır. Şer de olsa, şer de zannetsek, korksak da, dehşet de alsak hayra yormalıyız, uğurlu saymalıyız, iyi bilmeliyiz, iyilik bulmalıyız. Olayları kötüye yormamalıyız. Göz seyrimesinden, vücut seyrimesinden, kulak çınlamasından bir mânâ çıkaracak isek eğer, sağ yanda veya sol yanda olmuş fark etmez, hayra dönük bir mânâ çıkarmalıyız. Şerre dönük yorumlar yapmamalıyız. Her hâl ve şartta Allah'a güvenmeliyiz.

Dipnotlar:

1- Secde Sûresi, 32/7.

2- Câmiü's-Sağîr, 2/2144.

3- Câmiü's-Sağır, 2/1736.

4- Câmiü's-Sağır, 2/1640.

5- Câmiü's-Sağır, 1/405.

6- Câmiü's-Sağır, 3/3646.